

Úvod

Chcete mať aktuálne informácie o nových možnostiach a povinnostiach v oblasti účtovníctva, daní, auditu a outsourcingu vyplývajúcich z platnej legislatívy SR? Neviete ako na to? Skúste sa obrátiť na nás!

Ponúkame Vám aktuálne informácie a riešenia problémov.

Vypracovanie záverečných dokumentov investičných projektov ISPA/KF (2. časť)

Finančno-ekonomická analýza projektu

Úlohou finančno-ekonomickej analýzy projektu je zhodnotiť projekt z jeho finančnej a ekonomickej stránky a posúdiť jeho finančnú udržateľnosť.

Finančná analýza vypovedá prostredníctvom sledovaných finančných ukazovateľov o finančných výsledkoch projektu. Sledované sú najmä ukazovatele: finančná čistá súčasná hodnota (FNPV), finančná vnútorná miera návratnosti (FRR), doba návratnosti (DPP), pomer príjmov a výdavkov (C/B), bod zvratu (BP). **Sleduje sa dosiahnutá úroveň ukazovateľov:**

- bez spolufinancovania z nenávratného finančného príspevku (NFP) aj
- so spolufinancovaním z NFP.

V čase schvaľovania projektov financovaných z pred vstupových fondov EÚ neexistoval oficiálny model finančnej analýzy projektu, teda finančná analýza nemala presne predpísanú formu, obsah ani ostatné náležitosti. Finančná analýza bola súčasťou žiadosti o nenávratný finančný príspevok, t.j. netvorila

samostatnú prílohu tak, ako sa to požaduje pri investičných projektoch v súčasnosti. Z tohto dôvodu sú k dispozícii často len výsledky a stručný popis pôvodnej finančnej analýzy. Úlohou finančnej analýzy, ktorá teraz tvorí prílohu predkladanej záverečnej správy projektu je porovnať a adekvátnym spôsobom interpretovať skutočne dosiahnuté výsledky s plánovanými výsledkami, uvedenými v pôvodnej žiadosti o finančnú pomoc, resp. vo finančnom memorande. Nepísaným pravidlom je, že skutočne dosiahnuté finančné výsledky projektu by mali preukazovať pozitívnejšie hodnoty v porovnaní s plánovanými hodnotami. V prípade, že finančnou analýzou sa v niektorých ukazovateľoch zistia negatívne odchýlky skutočnosti od plánu, nemali by tieto odchýlky presiahnuť všeobecne odporúčené 10%-tnú hranicu.

Negatívne odchýlky je nevyhnutné zdôvodniť a vyargumentovať. Príčinou dosiahnutia horších výsledkov projektu v porovnaní s pôvodným plánom môže byť napríklad zmena technického riešenia projektu počas implementácie projektu, ak si to situácia vyžadovala a pod. V krajnom prípade **nedostatočného zdôvodnenia** nepriaznivých **odchýlok** skutočnosti od plánu **je tu hrozba vrátenia čerpaných finančných prostriedkov.**

Do finančnej analýzy vstupujú údaje o investičných výdavkoch, prevádzkových príjmoch a prevádzkových výdavkoch zistených z účtovnej evidencie. Ak sa v rámci projektu realizovali práce na ČOV aj na stokovej sieti, prevádzkové príjmy a výdavky sa vyčíslia samostatne. V prípade, že

projekt doteraz fungoval len v skúšobnej prevádzke, použijú sa vo finančnej analýze vstupné údaje o výške prevádzkových príjmov a výdavkov dosiahnutých v skúšobnej prevádzke. V praxi sa možno stretnúť aj s iným prípadom, ak napríklad časť projektu ešte nebola spustená do prevádzky z dôvodu, že zatiaľ nebolo vydané kolaudačné rozhodnutie. Finančná analýza v tejto časti bude vychádzať z plánovaných hodnôt, ktoré budú zrealizované na súčasné podmienky, t.j. pôjde o zrealizovaný predpoklad výsledkov projektu.

Ekonomická analýza projektu tvorí ďalšiu časť hodnotenia projektu. V rámci ekonomickej analýzy sa zvyčajne sledujú ukazovatele: ekonomická čistá súčasná hodnota (ENPV), ekonomická vnútorná miera návratnosti (ERR), ekonomická doba návratnosti (EDPP), pomer príjmov a výdavkov (C/B). Na rozdiel od finančnej analýzy projektu zahŕňa ekonomická analýza okrem investičných výdavkov, prevádzkových príjmov a prevádzkových výdavkov sledovaných v účtovnej evidencii aj iné - ekonomické prínosy projektu.

Ekonomické prínosy predstavujú finančné vyjadrenie pozitívnych, prípadne negatívnych dopadov projektu na región, obyvateľov návštevníkov, životné prostredie a pod. Ekonomické prínosy sa nesledujú v účtovnej evidencii, ale je potrebné s nimi počítať v rámci ekonomického hodnotenia projektu. Pri určení ekonomických prínosov sa vychádza z pôvodnej finančnej analýzy projektu, pokiaľ ekonomické prínosy nie sú k dispozícii, je nevyhnutné **identifikovať** jednotlivé **indikátory**, ktoré sa budú v analýze sledovať. Následne sa **určí finančná hodnota indikátora**. Práve určenie finančnej hodnoty jednotlivých ekonomických indikátorov je v praxi najčastejším problémom, pretože sa vyžaduje najstvhodný kľúč na korektné určenie hodnoty ekonomického indikátora vo finančnom vyjadrení.

Ako príklad ekonomických indikátorov možno uviesť napríklad zlepšenie kvality podzemných vôd vyčíslené cenou vody, zvýšenie hodnoty pozemkov

vybudovaním infraštruktúry, prínos zo zvýšenia návštevnosti regiónu turistami meraný predpokladaným prínosom jedného turistu a ďalšie. Poznanie finančného vyjadrenia ekonomických indikátorov je významným kritériom hodnotenia úspešnosti projektu, bez ktorého nie je možné vykonať jeho vlastnú ekonomickú analýzu.

Na záver článku je treba uviesť, že oba dokumenty – záverečná správa projektu i finančná analýza majú presne stanovený obsah a náležitosti, ktoré musia obsahovať. Tým sa zvyšujú nároky na ich vypracovanie, a to nielen z odborného, ale aj z časového hľadiska. Navyše konečný prijímateľ pomoci by mal pri vypracovávaní dokumentov počítať s dostatočnou časovou rezervou, pretože vypracované záverečné dokumenty podliehajú ešte pripomienkovým konaniam zo strany príslušných orgánov a následne možnému zapracovávaniu pripomienok. Aby sa predišlo zbytočným nedostatkom v záverečných dokumentoch, či už z odborného alebo formálneho hľadiska, odporúča sa zveriť ich vypracovanie do rúk fundovaným skúseným odborníkom.

Autor článku: Miriam Marčíšová, Finance Consultant

Rada na záver

Opis: Podnikateľský subjekt účtujúci v podvojnóm účtovníctve zvažuje výšku opravných položiek.

Po zmene zákona dani z príjmov v roku 2008 si opravné položky na pohľadávky spoločnosť netvorila podľa zákona dani z príjmov z roku 2007. Podľa platného zákona upravili aj internú smernicu, kde účtovné aj daňové opravné položky mali rovnakú metodiku. Z uvedeného dôvodu vyplýva že v priebehu roku 2008 nedošlo k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam. Všetky pohľadávky staršie ako jeden rok boli kryté opravnými položkami.

Porovnanie tvorby opravných položiek v roku 2007 a 2008:

Rok 2007 sa mohli tvoriť opravné položky:

- Po splatnosti 3 mesiace, OP 25 %
- Po splatnosti 6 mesiacov, OP 50 %
- Po splatnosti 12 mesiacov, OP 100 %

Rok 2008 sa mohli tvoriť OP:

- Po splatnosti 12 mesiacov, OP 20 %
- Po splatnosti 24 mesiacov, OP 50 %
- Po splatnosti 36 mesiacov, OP 100 %

Audítor spoločnosti odporučil tvoriť opravné položky k pohľadávkam na základe princípov platných do konca roka 2007, vraj v žiadnom prípade nie je možné viazať tvorbu opravných položiek na ustanovenia zákona o dani z príjmov, ktorý ustanovuje len podmienky zahrnutia opravných položiek do daňových výdavkov, čo však nemusí korešpondovať so skutočnou situáciou dobytosti pohľadávok po lehote splatnosti.

Otázka: Je spoločnosť povinná rešpektovať názor audítora, alebo o týchto záležitostiach rozhoduje spoločnosť sama vo svojej internej smernici podľa vlastného uváženia?

Odpoveď:

Spoločnosť vo všeobecnosti nie je povinná rešpektovať názor audítora. Rozhoduje sa podľa vlastnej internej smernice a podľa vlastného uváženia. Názor audítora má odporúčací charakter. Audítorovi je spoločnosť povinná preukázať, že vytvorená opravná položka pokrýva riziko z nezaplatenia pohľadávky v dostatočnej výške, t.j. vo výške ktorá neskresľuje hospodársky výsledok spoločnosti.

Názor audítora je ale správny a pokiaľ ide o významnú položku je potrebné ho rešpektovať nakoľko hospodársky výsledok je vykázaný

nesprávne. Pokiaľ je jasné, že dlžník vôbec nezaplatí, tak tvorba opravnej položky pod 100% je nesprávna a môže mať za následok nevyhovujúci výrok audítora k účtovnej závierke.

Je potrebné splniť požiadavky audítora a upraviť smernicu o tvorbe opravných položiek v zmysle jeho požiadaviek, prípadne zdefinovať ju všeobecnejšie (tvorba opravných položiek závisí od stanoviska nadriadených a pod...). Pri každej tvorbe sa potom spíše zoznam s poznámkami k tvorbe a informáciami o stave, ktoré bude podpisovať nadriadený zodpovedný za daného klienta a prípadne právnik. Tak sa jasne preukáže audítorovi že prečo bola tvorba napr. 20% a nie 100%. AK nebude s tvorbou súhlasiť je na komunikácii so zodpovednou osobou aby sa zistilo a dohodlo správne riziko nezaplatenia.

Autor článku: členovia tímu Centire, s.r.o.